

Accountantsverslag Gemeente Valkenburg aan de Geul

5 juni 2025

Aan de gemeenteraad van
Gemeente Valkenburg aan de Geul
Geneindestraat 4
6301 HC VALKENBURG AAN DE GEUL

Betreft: accountantsverslag 2024

Geachte leden van de gemeenteraad,

U hebt ons opdracht gegeven de jaarrekening 2024, welke onder verantwoordelijkheid van het college van burgemeester en wethouders is opgesteld, te controleren. Onze belangrijkste bevindingen voortvloeiend uit de door ons uitgevoerde werkzaamheden vindt u in het accountantsverslag bij deze brief.

Onderdelen en reikwijdte accountantsverslag

Dit verslag vat onze belangrijkste bevindingen vanuit onze accountantscontrole samen. Daarnaast gaan wij nader in op een aantal formele aspecten die samenhangen met onze controlewerkzaamheden. Onze bevindingen vloeien voort uit onze werkzaamheden als onderbouwing van ons oordeel. Deze werkzaamheden zijn gericht op het uitbrengen van een controleverklaring als resultaat van de controle van de jaarrekening en zijn derhalve niet primair gericht op het onderkennen van alle aandachtspunten in de administratieve organisatie en interne beheersing, inclusief de procedures die zijn gericht op de betrouwbaarheid en de continuïteit van de geautomatiseerde informatiesystemen. Verder is onze controle niet specifiek gericht op het ontdekken van mogelijke onregelmatigheden, waaronder fraude. Hadden wij een specifiek onderzoek ingesteld, dan waren ons mogelijk aanvullende zaken ter kennis gekomen die wij zouden hebben gerapporteerd.

Wij streven ernaar om belangrijke tekortkomingen of aandachtspunten niet op zichzelf maar altijd met een passende oplossingsrichting aan u te rapporteren. Uiteraard zijn wij bereid om u verder te begeleiden in het realiseren van oplossingen rondom belangrijke aanbevelingen of aandachtspunten.

Tot slot

Wij vertrouwen erop u hiermee van dienst te zijn geweest. Mocht u op enig moment nog nadere vragen hebben over de inhoud van dit verslag, neem dan gerust contact met ons op.

Met vriendelijke groet,
RSM Netherlands Accountants N.V.

drs. S.J.M. Prevoo RA

THE POWER OF BEING UNDERSTOOD
ASSURANCE | TAX | CONSULTING

RSM Netherlands Accountants N.V. is een onafhankelijk lid van het RSM netwerk en handelt onder de naam RSM. RSM is de handelsnaam van elk bij het RSM netwerk aangesloten kantoor. Het RSM netwerk is een samenwerkingsverband van onafhankelijke accountants- en advieskantoren, die ieder voor eigen verantwoordelijkheid werken. Het RSM netwerk bestaat in geen enkel rechtsgebied als afzonderlijke rechtspersoon. Op alle opdrachten zijn onze algemene voorwaarden van toepassing, die op verzoek kosteloos worden toegezonden. RSM Netherlands Accountants N.V. is ingeschreven bij de Kamer van Koophandel onder 34255759.

Inhoud

1. Samenvatting	4
Controleverklaring	
Goedkeurings- en rapporteringstoleranties	
Verklaring betreffende overige door wet- of regelgeving gestelde vereisten	
Evaluatie van ongecorrigeerde controleverschillen	
2. Belangrijkste controlebevindingen	10
Nadere toelichting fouten en onzekerheden	
Overige bevindingen	
Wet normering topinkomens (WNT)	
Werkzaamheden en bevindingen ten aanzien van geïdentificeerde significante risico's	
3. Analyse van de jaarrekening	15
Ontwikkeling van balansverhoudingen	
Kengetallen	
Resultaat verslagperiode en financiële positie	
Weerstandsvermogen	
4. Overige elementen	20
Frauderisicofactoren	
Geautomatiseerde gegevensverwerking	
Naleving van wet- en regelgeving	
Onafhankelijkheid	
Financiële rechtmatigheid	
Bijlage	26

1. Samenvatting

Controleverklaring

De strekking van de controleverklaring is goedkeurend.

De strekking van de controleverklaring bij de jaarrekening 2024 is goedkeurend. Deze jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met het Besluit Begroting en Verantwoording Provincies en Gemeenten (BBV).

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden, het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado), het controleprotocol voor de accountantscontrole op de jaarrekening 2024 van de gemeente Valkenburg aan de Geul en het Controleprotocol Wet normering topinkomens (WNT) 2024 vallen.

Als gevolg van de aanpassing van de Gemeentewet verstrekt de accountant vanaf begrotingsjaar 2023 geen rechtmatigheidsoordeel meer over de jaarrekening als geheel. De gemeente heeft een rechtmatigheidsverantwoording in de jaarrekening opgenomen waarin het college van burgemeester en wethouders verantwoording aflegt over de rechtmatige totstandkoming van baten, lasten en balansmutaties.

Goedkeurings- en rapporteringstoleranties

Een fout wordt als materieel beschouwd indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van de financiële overzichten nemen. Onze werkzaamheden zijn erop gericht een redelijke mate van zekerheid te verschaffen dat fouten en onzekerheden die het door ons vastgestelde materialiteitsniveau te boven gaan of die kwalitatief materieel zijn, tijdens de accountantscontrole worden gesignaleerd. Op grond van het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado) stelt de gemeenteraad de goedkeuringstolerantie (materialiteit) en rapporteringstolerantie vast die de accountant bij de jaarrekeningcontrole dient te hanteren.

De door ons gehanteerde goedkeuringstolerantie is gebaseerd op de werkelijke lasten inclusief de toevoegingen aan de reserves en is berekend op grond van de bepalingen in het controleprotocol voor de accountantscontrole op de jaarrekeningcontrole 2024 van de gemeente Valkenburg aan de Geul. De rapporterings-tolerantie is eveneens in het controleprotocol voorgeschreven.

De door ons gehanteerde toleranties, naar beneden afgerond op duizendtallen, zijn als volgt:

	Goedkeuringstolerantie		Rapporteringstolerantie
Fouten	1% van de totale lasten	€ 827.000	€ 100.000
Onzekerheden	3% van de totale lasten	€ 2.484.000	€ 100.000

Aanvullend wordt vermeld dat een geconstateerde afwijking die kwalitatief relevant is, terwijl deze de rapporteringstolerantie niet overstijgt, in voorkomende gevallen ook wordt gerapporteerd.

De goedkeurings-tolerantie is gebaseerd op de werkelijke lasten. De rapporterings-tolerantie is overeenkomstig het controleprotocol.

Verklaring betreffende overige door wet- of regelgeving gestelde vereisten - SiSa

Waar de accountant vanaf begrotingsjaar 2023 enkel een getrouwheidsoordeel verstrekt over de jaarrekening als geheel, wordt verwacht dat de accountant ten aanzien van de verantwoorde specifieke uitkeringen een oordeel verstrekt over de rechtmatigheid. Omdat dit oordeel specifiek wordt verstrekt voor de verantwoording van de specifieke uitkeringen en dus geen oordeel vormt over de jaarrekening als geheel, is dit oordeel in een separate paragraaf van de controleverklaring opgenomen, genaamd “Verklaring betreffende overige door wet- of regelgeving gestelde vereisten”.

De verantwoording van de Single Information en Single Audit (SiSa) is wettelijk verplicht. Wij hebben op grond van artikel 5, vierde lid Bado voor de controle de volgende rapporteringstoleranties gehanteerd per specifieke uitkering:

- € 12.500 indien de lasten kleiner of gelijk zijn aan € 125.000;
- 10% indien de lasten groter zijn dan € 125.000 en kleiner dan of gelijk zijn aan € 1.000.000;
- € 125.000 indien de lasten groter zijn dan € 1.000.000.

Zoals hierboven beschreven, zijn de rapporteringstoleranties voor de SiSa-verantwoordingsinformatie afwijkend van de rapportagetoleranties voor de overige onderdelen van de jaarrekening. De achterliggende reden hiervan is om vakdepartementen en de Algemene Rekenkamer te voorzien van voldoende informatie teneinde de specifieke uitkering vast te stellen.

Wij hebben in onze controle in overeenstemming met de Nota Verwachtingen Accountantscontrole SiSa 2024 specifieke werkzaamheden uitgevoerd om een oordeel te kunnen verstrekken over de SiSa-verantwoordingsinformatie. De door ons uitgevoerde werkzaamheden bestaan uit het beoordelen van de interne beheersing en het uitvoeren van gegevensgerichte werkzaamheden.

In de SiSa verantwoording is een tweetal verschillende indicatoren opgenomen, te weten:

- indicatoren die van invloed zijn op de financiële vaststelling; en
- indicatoren zonder invloed op de financiële vaststelling.

Voor de indicatoren die van invloed zijn op de financiële vaststelling geldt dat er een relatie is tussen de jaarrekening en de SiSa-verantwoordingsinformatie. Deze indicatoren zijn door ons getoetst op de negen rechtmatigheidscriteria. Voor indicatoren zonder invloed op de financiële vaststelling hebben wij enkel de deugdelijke totstandkoming vastgesteld en derhalve niet de rechtmatigheid.

Op grond van het Bado rapporteren wij in dit verslag over de fouten en onzekerheden van de specifieke uitkeringen die in het kader van SiSa zijn verantwoord. Wij doen dit door middel van navolgende tabel die als bijlage bij de SiSa-verantwoordingsinformatie moet worden meegezonden.

Deze tabel moet ook worden meegezonden wanneer er geen fouten of onzekerheden zijn vastgesteld.

De baten en lasten, alsmede de balansmutaties met betrekking tot de specifieke uitkeringen (SiSa) zijn rechtmatig tot stand gekomen, met uitzondering van een afwijking van € 51.450 ten aanzien van SiSa VRO J55 Aanpak Energiearmoede en een onzekerheid van € 29.124 ten aanzien van SiSa VWS H4 Stimulering Sport

Bevindingen controle SiSa-verantwoordingsinformatie				
SiSa-regeling		Fout of onzekerheid	Financiële omvang van fout of onzekerheid	Toelichting
FIN B2	Regeling specifieke uitkering gemeentelijke hulp gedupeerden toeslagenproblematiek	N.v.t.	€ 0	N.v.t.
BZK C62	Regeling specifieke uitkering kwijtschelding gemeentelijke belastingen	N.v.t.	€ 0	N.v.t.
BZK C92	Regeling specifieke uitkering Informatiepunten Digitale Overheid	N.v.t.	€ 0	N.v.t.
OCW D8	Onderwijsachterstandenbeleid 2023-2026 (OAB)	N.v.t.	€ 0	N.v.t.
OCW D14	Regeling specifieke uitkering inhalen COVID-19 gerelateerde onderwijsvertragingen	N.v.t.	€ 0	N.v.t.
IenW E27B	Brede doeluitkering verkeer en vervoer (SiSa tussen medeoverheden)	N.v.t.	€ 0	N.v.t.
IenW E44B	Tijdelijke impulsregeling klimaatadaptatie 2021-2027 (SiSa tussen medeoverheden)	N.v.t.	€ 0	N.v.t.
IenW E84	Regeling stimulering verkeersveiligheidsmaatregelen 2022-2023	N.v.t.	€ 0	N.v.t.
SZW G2	Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet_gemeentedeel 2023	N.v.t.	€ 0	N.v.t.
SZW G3	Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (uitsluitend kapitaalverstrekking)_gemeentedeel 2023	N.v.t.	€ 0	N.v.t.
SZW G4	Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo)_gemeentedeel 2023	N.v.t.	€ 0	N.v.t.
SZW G10	Wet inburgering 2021_gemeentedeel 2023	N.v.t.	€ 0	N.v.t.
SZW G12	Kwijtschelden publieke schulden SZW-domein hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire_gemeentedeel 2023	N.v.t.	€ 0	N.v.t.
SZW G13	Onderwijsroute_ deel gemeente 2023	N.v.t.	€ 0	N.v.t.
VWS H4	Regeling specifieke uitkering stimulering sport	Onzekerheid	€ 29.124	Zie onderstaand

VWS H12	Regeling specifieke uitkering lokale preventieakkoorden of preventieaanpakken	N.v.t.	€ 0	N.v.t.
VWS H30	Specifieke uitkering versterking voor sport en bewegen, gezondheidsbevordering, cultuurparticipatie en de sociale basis 2023-2026	N.v.t.	€ 0	N.v.t.
VWS H35B	Specifieke uitkering IZA-doelen 2023-2026 (SiSa tussen medeoverheden)	N.v.t.	€ 0	N.v.t.
VRO J105	Regeling specifieke uitkering startbouwimpuls	N.v.t.	€ 0	N.v.t.
VRO J55	Aanpak energiearmoede	Fout	€ 51.450	Zie onderstaand
VRO J94	Regeling houdende regels verstrekking specifieke uitkering aan gemeenten verduurzaming [...] van eigenaars, woonverenigingen en wooncoöperaties	N.v.t.	€ 0	N.v.t.
VRO J97	Regeling specifieke uitkering huisvesting grote gezinnen en vergunninghouders 2023			
KGG K28	Tijdelijke regeling capaciteit decentrale overheden voor klimaat- en energiebeleid	N.v.t.	€ 0	N.v.t.
AenM M16	Bekostigingsregeling opvang ontheemden Oekraïne	N.v.t.	€ 0	N.v.t.
Rechtmatigheidsoordeel specifieke uitkeringen (zoals blijkt uit de controleverklaring):			Goedkeurend	
Strekking controleverklaring getrouwheid gehele jaarrekening:			Goedkeurend	

Toelichting inzake onzekerheid in verantwoording specifieke uitkering VWS H4 Stimulering Sport

Er is sprake van een onzekerheid ten aanzien van de specifieke uitkering VWS H4 Stimulering Sport. Deze onzekerheid houdt verband met het feit dat de jaarrekeningcontrole van Exploitatiemaatschappij Polfermolen B.V. nog onderhanden is, waardoor er op dit moment nog niet voldoende geschikte controle-informatie is verkregen ten aanzien van de cijfers van Exploitatiemaatschappij Polfermolen B.V. Als gevolg hiervan bestaat onvoldoende zekerheid ten aanzien van de in de SiSa-bijlage verantwoorde cijfers. De onzekerheid spitst zich specifiek toe op dat deel van de in de SiSa-bijlage verantwoorde cijfers, dat toeziet op Exploitatiemaatschappij Polfermolen B.V. Dit betreft een bedrag van € 29.124 van het totaal verantwoorde bedrag ad € 110.605 bij indicatoren H4/02 en H4/04.

Toelichting inzake fout in verantwoording specifieke uitkering VRO J55 Aanpak energiearmoede

Wij hebben een afwijking ter grootte van € 51.450 geconstateerd ten aanzien van de verantwoording van specifieke uitkering VRO J55 Aanpak Energiearmoede. Ten aanzien van deze specifieke uitkering zijn in de jaren 2022 en 2023 per abuis de lasten verantwoord als ware de btw op de betreffende uitgaven compensabel. In werkelijkheid is echter geen sprake van compensabele btw, waardoor de btw-component als kostprijsverhogend dient te worden verantwoord. Dit is in 2024 cumulatief gecorrigeerd door de btw-component over 2022 en 2023 in de SiSa-verantwoording van 2024 alsnog als lasten te verantwoorden. Hoewel dit cumulatief tot een correcte verantwoording leidt, leidt dit beschouwd vanuit het verantwoordingsjaar 2024 tot het feit dat de lasten € 51.450 te hoog zijn verantwoord, met de volgende verdeling over de indicatoren:

- J55/02: € 32.316;
- J55/05: € 7.729;
- J55/08: € 11.405.

Evaluatie van ongecorrigeerde controleverschillen

Er is geen sprake van ongecorrigeerde controleverschillen die de rapporteringstolerantie overschrijden. Wel is sprake van een niet-kwantificeerbare onzekerheid ten aanzien van de door de gemeente aan Exploitatiemaatschappij Polfermolen B.V. verstrekte exploitatiebijdrage.

Uit hoofde van volledigheid en zorgvuldigheid vermelden wij dat onze controle met een hoge mate, maar geen absolute mate, van zekerheid is uitgevoerd, waardoor het mogelijk is dat tijdens onze controle niet alle fouten ontdekt worden.

Er is geen sprake van ongecorrigeerde controleverschillen. Wel is sprake van een onzekerheid ten aanzien van de exploitatiebijdrage aan Exploitiemij Polfermolen B.V.

Overzicht fouten en onzekerheden	
Fouten	
	N.v.t.
Totaalbedrag fouten	N.v.t.
Onzekerheden	
Onzekerheid inzake exploitatiebijdrage Exploitatiemaatschappij Polfermolen B.V.	Niet kwantificeerbaar
Totaalbedrag onzekerheden	N.v.t.

2. Belangrijkste controlebevindingen

Nadere toelichting fouten en onzekerheden

Onzekerheid inzake exploitatiebijdrage Exploitatiemaatschappij Polfermolen B.V.

Er is sprake van een onzekerheid ten aanzien van de omvang van door de gemeente aan Exploitatiemaatschappij Polfermolen B.V. verstrekte exploitatiebijdrage.

Op dit moment is de jaarrekeningcontrole 2024 van Exploitatiemaatschappij Polfermolen B.V. nog onderhanden. Hierdoor is momenteel nog niet voldoende geschikte controle-informatie verkregen over de cijfers 2024 – en daarmee over het behaalde resultaat – door de vennootschap. Omdat de gemeente volgens de van toepassing zijnde overeenkomst jaarlijks het exploitatietekort van de vennootschap middels een gemeentelijke bijdrage dekt, betekent vorenstaande dat wij onvoldoende zekerheid hebben over de getrouwheid van de in de jaarrekening van de gemeente verantwoorde exploitatiebijdrage.

Op basis van de omstandigheden, de momenteel verantwoorde bijdrage door de gemeente en de ervaringen uit voorgaande jaren, achten wij de onzekerheid niet van materiële omvang. De exacte omvang van de onzekerheid is op dit moment echter niet te bepalen, omdat de controlewerkzaamheden ten aanzien van de jaarrekening van de vennootschap nog onderhanden zijn. De door de gemeente in de jaarrekening verantwoorde exploitatiebijdrage aan de vennootschap bedraagt € 597.000.

Overige bevindingen

Voldoen aan van toepassing zijnde aanbestedingsregels

Wij hebben voor een totaalbedrag van € 886.000 aan onrechtmatigheden geconstateerd als gevolg van het niet voldoen aan aanbestedingsregels.

Wij hebben ter controle van het voldoen aan de Europese, nationale en gemeentelijke aanbestedingsregels op basis van een zogeheten spendanalyse, waarbij wij zijn uitgegaan van de (meerjarige) gerealiseerde lasten per project per leverancier, diverse deelwaarnemingen uitgevoerd. Op basis van deze deelwaarnemingen constateren wij 16 opdrachten waarvoor de gemeente Valkenburg aan de Geul niet (aantoonbaar) voldoet aan de van toepassing zijnde aanbestedingsregels. Deze opdrachten belopen tezamen over het jaar 2024 een bedrag ter grootte van € 886.000.

De geconstateerde afwijkingen bestaan deels uit het ontbreken van het ontbreken van de verkeerde vorm aanbesteden van opdrachten, veelal bestaande uit doorlopende opdrachten uit voorgaande jaren. Daarnaast hebben wij in een aantal gevallen geconstateerd dat de keuze om af te wijken van de interne aanbestedingsregels vanuit de argumentatie navolgbaar is, maar dat de bijbehorende procedure niet volledig is nageleefd. De hiervoor genoemde afwijking van de geldende procedure houdt hoofdzakelijk verband met het feit dat er geen documentatie aanwezig is waarmee de toepassing van de hardheidsclausule door het college van burgemeester en wethouders aantoonbaar is.

Wij vragen aandacht voor het naleven van de aanbestedingsregels, ook op het gebied van documentatie in het geval dat wordt afgeweken van de geëigende aanbestedingsprocedure. Tevens constateren wij dat de archivering van aanbestedingsdocumentatie verbetering behoeft, waardoor deze transparant en efficiënt ontsloten kan worden.

Ten aanzien van de aanbestedingsonrechtmatigheid inzake lasten gemoeid met applicaties die reeds meerdere jaren in gebruik zijn (zijnde € 382.000 van de totale onrechtmatigheid van € 886.000), hebben wij in 2023 geadviseerd een plan van aanpak op te stellen op welke termijn een nieuwe aanbesteding wordt gestart. Tevens hebben wij geadviseerd de duur waarvoor de opdracht wordt aanbesteed af te stemmen op de verwachte gebruiksduur. In 2024 is de gemeente gestart met een zogenaamde 'applicatie rationalisatie', op basis waarvan een beter beeld zal worden verkregen over de in gebruik zijnde applicaties. Op dit moment is het nemen van een besluit over het mogelijk opnieuw aanbesteden van applicaties nog niet aan de orde. Wij adviseren om in lijn met ons advies van voorgaand jaar een plan van aanpak ten aanzien van aanbesteding van applicaties concreter vorm te geven in de komende periode.

Langlopende financiële verplichtingen

Op basis van artikel 53 van het Besluit Begroting en Verantwoording Provincies en Gemeenten dient in de jaarrekening, in de toelichting op de balans, te worden vermeld: *“de niet in de balans opgenomen belangrijke financiële verplichtingen waaraan de provincie of de gemeente voor toekomstige jaren is verbonden.”* Reeds meerdere jaren heeft de gemeente Valkenburg aan de Geul een globale omschrijving van de bestaande langlopende financiële verplichtingen opgenomen in de toelichting op de balans, zonder de hiermee gepaard gaande financiële waarde toe te lichten. Een en ander vloeit voort uit het feit dat de gemeente geen volledig inzicht heeft in de langlopende financiële verplichtingen. Wij benadrukken het belang om inzicht te verkrijgen (en structureel te behouden) in de meerjarige financiële verplichtingen. Vorenstaande niet enkel vanwege het feit dat dit nader dient te worden toegelicht in de jaarrekening, maar temeer ook omdat dit van belang is voor het inzicht in de financiën en aangegane financiële verplichtingen als geheel van de gemeente, zowel op kortere als op langere termijn.

Er bestaat onvoldoende inzicht in de meerjarige financiële verplichtingen van de gemeente

Wij hebben geen tekortkomingen geconstateerd ten aanzien van de verantwoording in het kader van de WNT.

Wet normering topinkomens (WNT)

Als onderdeel van de jaarrekeningcontrole hebben wij de in de jaarrekening opgenomen WNT-verantwoording gecontroleerd. Wij melden dat wij geen tekortkomingen of afwijkingen in de WNT-verantwoording hebben geconstateerd.

Wij wijzen u voorts op het feit dat de verplichting geldt om de WNT-verantwoording openbaar toegankelijk op internet te publiceren voor een periode van tenminste zeven jaar, als onderdeel van de jaarrekening of desgewenst als apart document. De gegevens moeten vrij toegankelijk zijn en eenvoudig te vinden zijn. Wij geven uit dien hoofde in overweging om de WNT-verantwoordingen over de afgelopen jaren in een separate sectie op de website te presenteren.

Werkzaamheden en bevindingen ten aanzien van geïdentificeerde significante risico's

Als onderdeel van de planning van de jaarrekeningcontrole hebben wij een risicoanalyse uitgevoerd, waarbij wij significante jaarrekeningrisico's hebben geïdentificeerd. Significante jaarrekeningrisico's betreffen door ons geïdentificeerde risico's waar tijdens de jaarrekeningcontrole bijzondere aandacht aan wordt geschonken. In onderstaande overzichten rapporteren wij over de werkzaamheden die wij ten aanzien van deze significante risico's hebben verricht, alsmede de hieruit voortvloeiende bevindingen.

Doorbreking van de interne beheersing door de leiding van de organisatie

Geïdentificeerde significant risico

Het management bevindt zich in een unieke positie om fraude te plegen, omdat het in staat is de administratieve vastleggingen te manipuleren en frauduleuze financiële overzichten op te stellen. Dit betreft een vanuit de regelgeving verplicht gesteld frauderisico. Dit risico kan zich openbaren door middel van het beïnvloeden van de jaarverantwoording via memoriaalboekingen c.q. correctieboekingen, het onrechtmatig beïnvloeden van schattingsposten en door middel van het onttrekken van activa aan de organisatie. Wij onderkennen het significante risico hoofdzakelijk op het element dat via correctieboekingen de jaarverantwoording wordt beïnvloed, waarbij lasten worden verschoven tussen diverse programma's, dan wel kosten worden uitgesteld.

Werkzaamheden

Wij hebben inzicht verkregen in de gehanteerde dagboeken, alsmede de aard van de journalisering die op deze dagboeken plaatsvinden, de wijze waarop schattingsposten tot stand komen en daarbij gebruik wordt gemaakt van de deskundigheid van ter zake deskundige derden en hebben inzicht verkregen in de rechteninrichting in het betalingsproces.

Bevindingen

Als onderdeel van onze werkzaamheden hebben wij de in het begrotingsjaar doorgevoerde memoriaalboekingen onderzocht, met name in het geval dat sprake is van correctieboekingen tussen verschillende programma's, hebben wij de (veronderstellingen onderliggend aan de) schattingsposten gecontroleerd aan de hand van onderliggende documentatie en hebben wij controlewerkzaamheden uitgevoerd ten aanzien van uitgaande betalingen. Daarnaast hebben wij begroting(swijzigingen) en mutaties in reserves met raadsbesluiten aangesloten.

Op basis van de hierboven beschreven uitgevoerde controlewerkzaamheden hebben wij geen openbaring van het risico op doorbreking van de interne beheersing door de leiding van de organisatie geconstateerd.

Niet voldoen aan de van toepassing zijnde aanbestedingsregels

Geïdentificeerde significant risico

Gemeenten doen zaken met een omvangrijk aantal leveranciers. Vanuit de frauderisicoanalyse is het risico geïdentificeerd dat van toepassing zijnde aanbestedingsregels niet worden nageleefd om opdrachten onterecht aan beviende partijen te kunnen gunnen, hetgeen tot onrechtmatige besteding van middelen leidt.

Werkzaamheden

Om dit risico te adresseren hebben wij de volgende werkzaamheden uitgevoerd:

- 1) Inzicht verkrijgen in het proces dat de organisatie heeft ingericht om te waarborgen dat de organisatie aangaande haar bestedingen voldoet aan de van toepassing zijnde aanbestedingsregels; en
- 2) Spendanalyse uitvoeren op inkopen boekjaar en cumulatieve inkopen afgelopen vier boekjaren (in het kader van Europese aanbestedingen), in combinatie met deelwaarnemingen ter vaststelling dat de lasten zijn besteed volgens de juiste aanbestedingsvorm.

Bevindingen

Op basis van de hierboven beschreven uitgevoerde controlewerkzaamheden hebben wij geen openbaring van het risico op een materiële afwijking ten aanzien van de aanbestedingsrechtmatigheid welke niet is toegelicht geconstateerd.

- 1) Wij hebben door middel van interviews en het uitvoeren van een lijncontrole inzicht verkregen in het door de gemeente gehanteerde aanbestedingsproces; en
- 2) Vervolgens hebben wij door middel van gegevensgerichte controlewerkzaamheden de inkopen getoetst uitgaande van de van toepassing zijnde aanbestedingsregels. Wij voor in totaal € 504.000 aan lasten geconstateerd die niet in overeenstemming met de van toepassing zijnde aanbestedingsregels tot stand zijn gekomen. Wij verwijzen naar de sectie "Belangrijkste controlebevindingen" voor een uitvoerigere beschrijving van deze onrechtmatigheden.

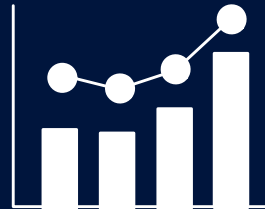
3. Analyse van de jaarrekening

Ontwikkeling van balansverhoudingen

Vaste activa	+
Vlottende activa	+
Eigen vermogen	+
Voorzieningen	+
Langlopende schulden	-
Kortlopende schulden	+

Resultaat boekjaar en financiële positie

€ 4.313.000

Ontwikkeling kengetallen

Solvabiliteit	o
Grondexploitatiequote	o
Netto schuldquote	+
Structurele exploitatieruimte	+

Ontwikkeling van balansverhoudingen

Waar de staat van baten en lasten de financiële impact van de activiteiten in het boekjaar weergeeft, zowel begroot als gerealiseerd, geeft de ontwikkeling van balansverhoudingen inzicht in de vermogenspositie van de gemeente Valkenburg aan de Geul en de wijze waarop de activa van uw organisatie zijn gefinancierd. Wij behandelen in de navolgende alinea's de belangrijkste balansmutaties in 2024.

De immateriële vaste activa nemen af als gevolg van reguliere afschrijvingen. De materiële vaste activa nemen toe als gevolg van de in het verslagjaar gepleegde investeringen, waaronder de aankoop van Beekstraat 13-15, de uitbreiding van het gebouw OBS Broekhem, rioolrelining, de vervangingsinvestering Lindenstraat en de herinrichting van de Koningswinkelstraat.

De grondexploitaties nemen af, als gevolg van de verkoop van een grondpositie en de vanuit Provincie Limburg ontvangen subsidie.

De uitzettingen met een looptijd korter dan één jaar nemen hoofdzakelijk toe als gevolg van de uitzettingen in 's Rijks Schatkist vanwege ontvangen voorschotbedragen voor specifieke uitkeringen die vooralsnog niet zijn aangewend. De hiervoor genoemde ontwikkeling is ook zichtbaar in een toename van het saldo liquide middelen en een toename in de overlopende passiva.

De overlopende activa nemen af, hoofdzakelijk als gevolg van de afrekening Sociale Zaken Maastricht-Heuvelland en de afrekening jeugdzorg oude jaren, welke per ultimo 2024 een schuld vormen in plaats van een vordering een jaar eerder.

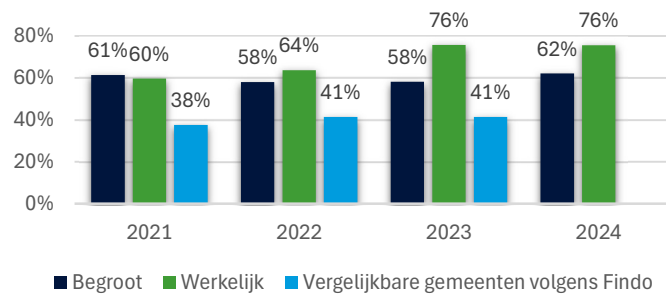
De voorzieningen nemen toe, hoofdzakelijk als gevolg van de toename van de voorziening rioolheffing als gevolg van een overschot op het taakveld riolering.

De langlopende schulden dalen af als gevolg van reguliere aflossingen die in het verslagjaar zijn voldaan.

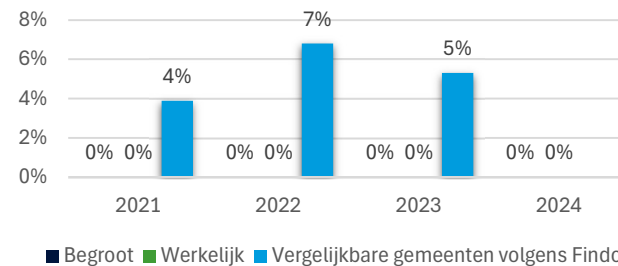
De overlopende passiva nemen toe, hetgeen samenhangt met de eerder beschreven mutaties inzake ontvangen voorschotbedragen voor specifieke uitkeringen en de afrekening Sociale Zaken Maastricht-Heuvelland en jeugdzorg.

Kengetallen

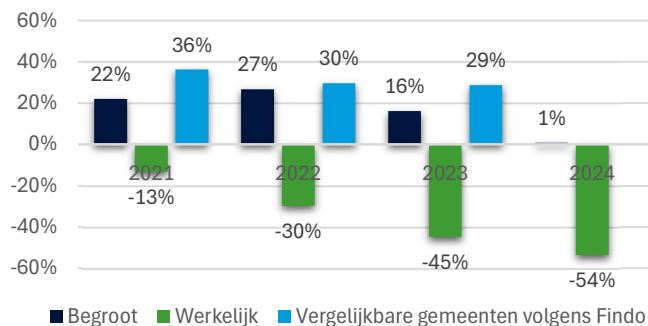
Solvabiliteit

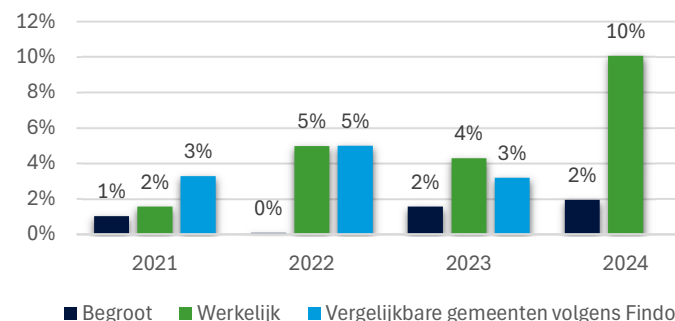
Grondexploitatiequote

Netto schuldquote

Structurele exploitatieruimte

Ten aanzien van de kengetallen hebben wij de primaire begroting en realisatie van de gemeente Valkenburg aan de Geul afgezet tegen die van gemeenten van vergelijkbare omvang, waarbij de cijfers van 2024 nog niet gepubliceerd zijn. Hierbij valt op:

- Dat de solvabiliteit van de gemeente Valkenburg aan de Geul vergeleken met gemeenten van vergelijkbare omvang als ruim kwalificeert.
- Dat de netto schuldquote jaarlijks toeneemt als gevolg van de toenemende liquiditeit en de beperkte omvang van de langlopende schulden. Deze ontwikkeling toont dat de gemeente per saldo middelen beschikbaar heeft. Wij constateren echter dat het begrote kengetal reeds meerdere jaren niet in lijn is met de realisatie. Wij vragen aandacht voor het reëel ramen van de kengetallen, in het bijzonder voor de netto schuldquote.
- Dat de structurele exploitatieruimte reeds meerdere jaren positief is en in 2024 omvangrijk is.

Resultaat boekjaar en financiële positie

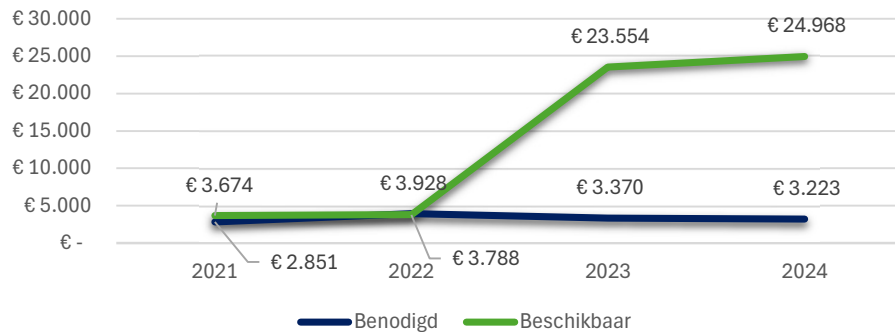
In het kader van transparantie van de mutatie van de financiële positie van de gemeente Valkenburg aan de Geul, vinden wij het van belang om naast het jaarrekeningresultaat de mutatie in het vermogen te duiden. Het jaarresultaat 2024 bedraagt € 4.313.000. Daarnaast is gedurende 2024 per saldo een bedrag van € 2.715.000 ten laste van het resultaat toegevoegd aan de reserves. Vorenstaande betekent dat het eigen vermogen van de gemeente Valkenburg aan de Geul in 2024 met een bedrag van € 7.028.000 is toegenomen tot € 80.563.000 per 31 december 2024.

De solvabiliteitsratio, uitgedrukt als het eigen vermogen als percentage van het balanstotaal, bedraagt per 31 december 2024 75,7% (31 december 2023: 75,8%).

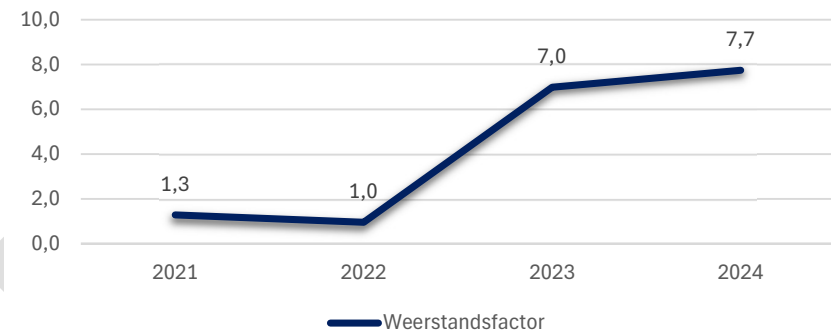
Ontwikkeling financiële positie				
	Algemene reserve	Bestemmingsreserves	Resultaat boekjaar	Totaal vermogen
	€ x 1.000	€ x 1.000	€ x 1.000	€ x 1.000
Saldo per 1 januari 2024	21.603	47.311	4.621	73.535
Resultaatbestemming 2023	2.624	1.997	-4.621	0
Toevoegingen aan reserves	2.715	13.523	0	16.238
Onttrekkingen aan reserves	-2.774	-10.749	0	-13.523
Resultaat 2024	0	0	4.313	4.313
Saldo per 31 december 2024	24.170	52.081	4.313	80.563

Weerstandsvermogen

Weerstandscapaciteit

Weerstandsfactor

De financiële positie van de gemeente Valkenburg aan de Geul wordt mede tot uitdrukking gebracht in het weerstandsvermogen. Het weerstandsvermogen laat zien in hoeverre de gemeente in staat is financiële tegenvallers op te vangen en toont daarmee de financiële weerbaarheid van de organisatie. In deze paragraaf staat de analyse van het weerstandsvermogen zoals opgenomen in de programmarekening centraal.

In overeenstemming met het BBV heeft uw organisatie een inschatting gemaakt van de vereiste weerstandscapaciteit.

Het weerstandsvermogen bestaat uit de relatie tussen de beschikbare weerstandscapaciteit en de benodigde weerstandscapaciteit op basis van de ingeschatte risico's; deze wordt uitgedrukt in de weerstandsfactor. De hieruit voortvloeiende weerstandsfactor, uitgaande van de beschikbare weerstandscapaciteit van de gemeente Valkenburg aan de Geul, bedraagt 7,7 (2023: 7,0). De weerstandsfactor is in 2023 incidenteel sterk gestegen, doordat diverse voorzieningen zijn vrijgevallen ten gunste van het resultaat en op basis van de actualisatie van het reserve- en voorzieningenbeleid diverse middelen van bestemmingsreserves zijn overgeheveld naar de algemene reserve. In 2024 is het beschikbaar weerstandsvermogen verder toegenomen.

Aandacht voor de financiële positie van de gemeente

Met het ravijnjaar in het vooruitzicht, de uitdagingen in de personele capaciteit bij de gemeente Valkenburg aan de Geul en de uitdagingen waartoe gemeenten door onder meer het Rijk worden gesteld, vragen wij uw aandacht voor de extra opgaven die uw raad meegeeft aan de organisatie. Wij verzoeken de gemeente om bij het formuleren van nieuwe taken en nieuw beleid, de uitvoerbaarheid van deze nieuwe opgaven te relateren aan onder andere de beschikbare personele capaciteit.

4. Overige elementen

Frauderisicofactoren

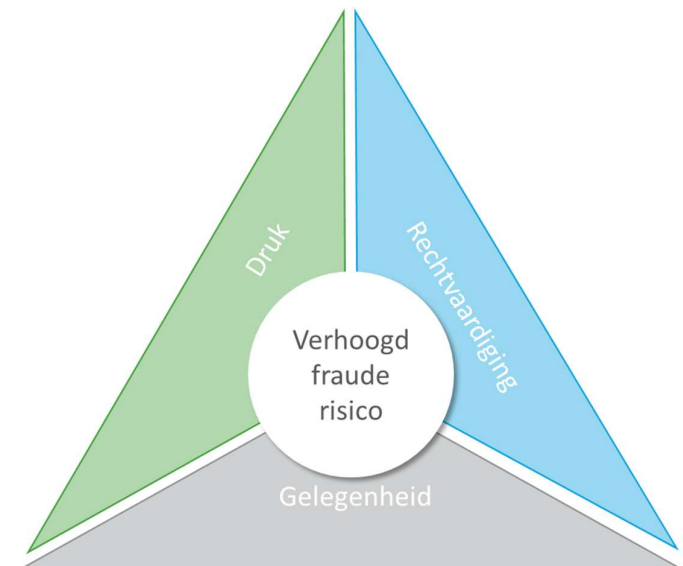
De primaire verantwoordelijkheid voor het voorkomen en detecteren van fraude berust bij het management van de gemeente Valkenburg aan de Geul. Deze verantwoordelijkheid betreft ook het onderhouden van een zodanige interne beheersing om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder dat deze afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fraude of van fouten. Onze controle is opgezet om een redelijke mate van zekerheid te verkrijgen dat de jaarrekening als geheel geen afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fraude of fouten, maar richt zich niet specifiek op het ontdekken van fraude.

Van het management hebben wij de bevestiging ontvangen dat er geen onregelmatigheden zijn geconstateerd waarbij het management of werknemers die een belangrijke rol spelen bij de maatregelen van interne beheersing zijn betrokken. Noch heeft het management materiële onregelmatigheden geconstateerd als gevolg van doen of nalaten door anderen binnen de organisatie.

Tevens hebben wij werkzaamheden uitgevoerd die gericht waren op het risico van het 'omzeilen' van de interne beheersingsmaatregelen door de leiding van de organisatie. Wij hebben specifieke controles uitgevoerd op:

- de memoriaalboekingen die in uw administratie zijn gemaakt; hiervan hebben wij onderzocht of deze aanvaardbaar zijn;
- de schattingen; deze hebben wij getoetst op tendenties; en
- significante ongebruikelijke transacties; wij hebben onderzocht of er indicatie bestaat voor ongebruikelijke transacties en hebben indien aanwezig deze transacties onderzocht met behulp van data-analyse en onderliggende documentatie.

Hoewel wij een professioneel kritische houding hebben ten opzichte van risico's van fraude in de jaarrekening, willen wij opmerken dat onze controle niet specifiek is gericht op het ontdekken hiervan. Tijdens de uitvoering van onze controle van de jaarrekening 2024 zijn geen specifieke aanwijzingen voor fraude of vermoedens van fraude gebleken.

Uit hoofde van de jaarrekeningcontrole hebben wij geen indicaties van fraude en/of ongeregeldeheden.

Geautomatiseerde gegevensverwerking

Wij zijn op grond van artikel 2:393 lid 4 BW verplicht melding te maken van onze bevindingen met betrekking tot de betrouwbaarheid en continuïteit van uw geautomatiseerde gegevensverwerking.

In dit kader vragen wij aandacht voor de beheersing van uw IT-omgeving op het gebied van informatiebeveiliging, waarbij deze wordt gestuurd vanuit beleid en de inrichting plaatsvindt met inachtneming van de benodigde governance en functiescheiding en waarbij het beleid haar uitwerking vindt in een concrete mix van preventieve, detectieve en repressieve interne beheersingsmaatregelen omtrent informatiebeveiliging.

Naleving van wet- en regelgeving

Wij hebben geen kennis van te rapporteren omstandigheden in verband met niet-naleving van wet- en regelgeving.

Onafhankelijkheid

Objectiviteit is naast vakbekwaamheid en zorgvuldigheid één van de pijlers van onze beroepsuitoefening. Onder meer door onze onafhankelijke positie geven wij invulling aan het fundamentele beginsel objectiviteit. Nederlands recht, waaronder de Wet toezicht accountantsorganisaties (Wta) en de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO), vereist daarom dat wij onafhankelijk zijn ten opzichte van onze controlecliënten. Binnen RSM Netherlands Accountants N.V. (hierna: RSM) kennen wij aantal waarborgen dat specifiek is opgezet om onze onafhankelijkheid te borgen. Periodiek wordt door ons de naleving van interne en externe onafhankelijkheidsvoorschriften en de daarbij behorende waarborgen beoordeeld. Daarnaast moeten onze professionals jaarlijks, alsmede per individuele opdracht, hun onafhankelijkheid schriftelijk bevestigen.

RSM is onafhankelijk van de gemeente Valkenburg aan de Geul en, voor zover bij ons bekend, heeft er zich geen inbreuk voorgedaan op de van toepassing zijnde regels en het beleid ten aanzien van onafhankelijkheid. Ons zijn geen relaties bekend tussen RSM en haar zuster- en/of dochterondernemingen en de member firms van RSM International en de gemeente Valkenburg aan de Geul, die naar ons professioneel oordeel mogelijk van invloed kunnen zijn op onze onafhankelijkheid. Wij hebben, voor zover van toepassing, de aard van de door ons uitgevoerde non-assurance dienstverlening geëvalueerd en geconcludeerd dat er geen sprake is van werkzaamheden die niet zijn toegestaan op basis van de van toepassing zijnde onafhankelijkheidsregels.

Er is geen bedreiging geconstateerd ten aanzien van de onafhankelijkheid van RSM jegens de gemeente Valkenburg aan de Geul.

Financiële rechtmatigheid

In het kader van de invoering van de rechtmatigheidsverantwoording zijn wijzigingen aangebracht in de Gemeentewet. Met de wijziging van de Gemeentewet is beoogd dat het college van burgemeester en wethouders in de jaarrekening zelf verantwoording aflegt over financiële rechtmatigheid en dat het getrouwheidsoordeel van de accountant zich ook uitstrekt over deze rechtmatigheidsverantwoording. De accountant geeft hierdoor geen oordeel meer over de rechtmatigheid van de baten en lasten, alsmede de balansmutaties in de jaarrekening.

Het begrip financiële rechtmatigheid is concreet gemaakt met behulp van negen criteria. In de jaarrekening legt het college van burgemeester en wethouders verantwoording af over alle negen criteria van rechtmatigheid. De eerste zes criteria, die betrekking hebben op getrouwheid en óók onderdeel zijn van rechtmatigheid, komen tot uitdrukking in de balans en het overzicht van baten en lasten. De drie specifieke rechtmatigheidscriteria, te weten het begrotingscriterium, het voorwaardencriterium en het misbruik en oneigenlijk gebruik-criterium komen tot uitdrukking in de rechtmatigheidsverantwoording.

De begrotings-
overschrijdingen
hebben, gezien hun
aard en toelichting,
geen invloed op ons
accountantsoordeel.

Criterium	Afgedekt door
Calculatiecriterium	Balans en overzicht van baten en lasten
Valuteringscriterium	
Adresseringscriterium	
Volledigheidscriterium	
Aanvaardbaarheidscriterium	
Leveringscriterium	
Begrotingscriterium	Rechtmatigheidsverantwoording
Voorwaardencriterium	
Misbruik en oneigenlijk gebruik-criterium	

Verantwoordings- en rapportagegrens

Op basis van de 212-verordening en het controleprotocol heeft de gemeenteraad de verantwoordings- en rapportagegrens bepaald. De verantwoordingsgrens is door het college van B&W gehanteerd om een conclusie te trekken of de verantwoorde baten en lasten in de jaarrekening, alsmede de balansmutaties rechtmatig tot stand zijn gekomen. De rapportagegrens bepaalt boven welk bedrag afwijkingen dienen te worden vermeld.

Uit de in de jaarrekening opgenomen rechtmatigheidsverantwoording blijken geen onrechtmatigheden welke de verantwoordingsgrens van 3% van de lasten inclusief toevoegingen aan reserves (zijnde € 2.484.000) te boven gaan. De rapportagegrens is door de gemeenteraad vastgesteld op € 100.000.

Normenkader

In samenhang met het controleprotocol stelt de gemeenteraad jaarlijks het normenkader vast, welke de externe en interne regelgeving bevat op basis waarvan de financiële rechtmatigheid wordt bepaald van de acties gedurende het boekjaar. Het niet opnemen van externe regelgeving ontslaat de gemeente niet van het naleven van de betreffende regelgeving.

Het normenkader is geactualiseerd. De gemeenteraad heeft het normenkader in haar vergadering van 16 december 2024 vastgesteld. Het normenkader is niet door een onafhankelijke derde getoetst op volledigheid. Op basis van de kadernota rechtmatigheid is de volledigheid van het normenkader de verantwoordelijkheid van de gemeente.

Begrotingsrechtmatigheid

De toe te passen normen voor het begrotingscriterium zijn vastgelegd in de Gemeentewet en moeten door de gemeenteraad zelf nader worden ingevuld. Deze nadere invulling heeft plaatsgevonden middels de zogenaamde 212-verordening. Het systeem van budgetbeheer en -bewaking moet waarborgen dat baten en lasten binnen de door de raad gestelde begrotingskaders blijven en dat significante wijzigingen tijdig aan de gemeenteraad worden gemeld. Hierdoor kan tijdig een besluit worden genomen door de gemeenteraad en wordt voorkomen dat het risico wordt gelopen op inbreuk op het budgetrecht van de gemeenteraad.

Indien een wijziging niet meer in het jaar zelf is vastgesteld zijn bestedingen boven het begrotingsbedrag strikt genomen niet rechtmatig. Deze overschrijdingen hoeven echter niet in alle gevallen te worden meegewogen in het accountantsoordeel. Voorwaarde hiervoor is onder meer dat deze kostenoverschrijdingen duidelijk herkenbaar in de jaarrekening moeten zijn opgenomen.

Wij hebben vastgesteld dat ten aanzien van de programma's "Sociaal Domein", "Bestuur en Ondersteuning", alsmede ten aanzien van de post "Onvoorzien" een begrotingsoverschrijding op de lasten heeft plaatsgevonden groter dan de door de gemeenteraad vastgestelde rapporteringstolerantie. Voor een inhoudelijke duiding van de overschrijdingen verwijzen wij naar de toelichting op de afwijkingen die in de programmaverantwoording per programma afzonderlijk is opgenomen. In deze analyse voor wat betreft rechtmatigheid zijn de overschrijdingen toegelicht, waarmee het college van burgemeester en wethouders verantwoording aflegt over de rechtmatigheid van de lasten over het boekjaar.

Voorwaardencriterium

De toetsing op de naleving van de wet- en regelgeving is in eerste instantie een verantwoordelijkheid van de gemeente.

Wij hebben controlewerkzaamheden uitgevoerd ten aanzien van de beheersorganisatie en hebben tevens gegevensgerichte controlewerkzaamheden uitgevoerd. Wij hebben vastgesteld dat er sprake is van aanbestedingsonrechtmatigheden voor een bedrag van in totaal € 886.000. Deze onrechtmatigheden zijn lager dan de door de gemeenteraad vastgestelde verantwoordingsgrens.

Daarnaast hebben wij in het kader van SiSa een bevinding gedaan ten aanzien van regeling VRO J55 en ten aanzien van regeling VWS H4, zoals eerder beschreven in dit verslag.

In de externe en interne regelgeving zijn diverse bepalingen opgenomen die erop zijn gericht om misbruik en oneigenlijk gebruik te voorkomen. De waarborgen ter voorkoming van misbruik en oneigenlijk gebruik zijn verweven in de primaire processen.

Misbruik en oneigenlijk gebruik

Er zijn vanuit het aspect misbruik en oneigenlijk gebruik geen bevindingen geconstateerd die invloed hebben op de financiële rechtmatigheid van baten en lasten en balansmutaties. Wij hebben desgevraagd geen signalen vanuit de organisatie ontvangen die wijzen op misbruik en oneigenlijk gebruik.

Bijlage: geplande en gerealiseerde urenbesteding

Voorafgaand aan de start van de controleopdracht maken wij op basis van de reikwijdte en diepgang van de controle-opdracht, in combinatie met onze kennis van de markt waarin uw organisatie opereert, alsmede kennis van de huishouding van uw organisatie, een inschatting van de urenbesteding. In onderstaand overzicht geven wij de geplande en de (verwachte) gerealiseerde urenbesteding weer.

Overzicht geplande en gerealiseerde urenbesteding			
Functieniveau	Geplande uren	Gerealiseerde uren *	Verschil
Externe accountant	35	29	-6
Supervisor/manager	100	152	52
Assistent accountants	222	318	96
Totaal	357	499	142

* De gerealiseerde uren omvatten de stand per heden, inclusief de verwachte uren ten aanzien van dossierafwikkeling.

RSM Netherlands Accountants N.V.

Bekkerweg 10
Postbus 6005
6401 SB Heerlen
T 045 405 5555
rsmnl.com

RSM Netherlands Accountants N.V. is een onafhankelijk lid van het RSM netwerk en handelt onder de naam RSM. RSM is de handelsnaam van elk bij het RSM netwerk aangesloten kantoor. Het RSM netwerk is een samenwerkingsverband van onafhankelijke accountants- en advieskantoren, die ieder voor eigen verantwoordelijkheid werken. Het RSM netwerk bestaat in geen enkel rechtsgebied als afzonderlijke rechtspersoon. Op alle opdrachten zijn onze algemene voorwaarden van toepassing, die op verzoek kosteloos worden toegezonden. RSM Netherlands Accountants N.V. is ingeschreven bij de Kamer van Koophandel onder 34255759.